

Obowiązki i uprawnienia radnego gminy

Niniejsze kompendium zawiera informacje o obowiązkach i uprawnieniach radnego gminy. Status prawny radnego gminy określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, dalej: u.s.g.).

I. Obowiązki radnego:

1. Pierwszym obowiązkiem radnego jest kierowanie się dobrem wspólnoty samorządowej gminy, a zatem w szczególności dążeniem do zaspakajania zbiorowych potrzeb mieszkańców (art. 23 ust. 1 u.s.g.). Przed przystąpieniem do wykonywania mandatu radni składają ślubowanie, że obowiązki radnego będą sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie mając na względzie dobro gminy i jej mieszkańców (art. 23a u.s.g.).

2. Obowiązkiem radnego jest utrzymywanie stałej więzi z mieszkańcami oraz ich organizacjami, a w szczególności przyjmowanie zgłaszanych przez mieszkańców gminy postulatów i przedstawianie ich organom gminy do rozpatrzenia (art. 23 ust. 1 u.s.g.).

3. Radny jest obowiązany brać udział w pracach rady gminy i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany (art. 24 ust. 1 u.s.g.). W posiedzeniach komisji mogą uczestniczyć również radni niebędący jej członkami. Mogą oni zabierać głos w dyskusji i składać wnioski bez prawa udziału w głosowaniu (art. 21 ust. 4 u.s.g.).

4. Radny powinien wykonywać swój mandat bezstronnie. W konsekwencji radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego (art. 25a u.s.g.). Pojęcie interesu prawnego nie zostało zdefiniowane. To okoliczności konkretnego przypadku rozstrzygają o tym, czy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do bezstronności radnego, wyłączające go z udziału w głosowaniu. Radny powinien zgłosić przewodniczącemu rady powód rezygnacji z udziału w głosowaniu. W wielu orzeczeniach sądów administracyjnych można spotkać stanowisko, że uchwała podjęta z udziałem radnego podlegającego wyłączeniu jest nieważna.

II. Uprawnienia radnego:

1. Mandat radnego jest tzw. mandatem wolnym, co oznacza, że radny przy wykonywaniu mandatu nie jest związany instrukcjami wyborców (art. 23 ust. 1 u.s.g.). Nie jest związany także złożonymi obietnicami wyborczymi podczas kampanii wyborczej. Radny działa wedle swej najlepszej wiedzy i rozeznania.

2. W związku z wykonywaniem mandatu radny korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych (art. 25 ust. 1 u.s.g.). Status radnego jako funkcjonariusza publicznego wynika z art. 115 § 13 pkt 2 Kodeksu karnego. Sprawca przestępstwa skierowanego wobec radnego popełnia przestępstwo kwalifikowane, a zatem będzie podlegać surowszej odpowiedzialności karnej. Z drugiej strony radny może ponosić odpowiedzialność karną na zasadach ustalonych dla funkcjonariuszy publicznych, a zatem m.in. za łapownictwo bierne, bierną płatną protekcję, nadużycie służbowe i niedopełnienie obowiązków.

3. Radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych, na zasadach ustalonych przez radę gminy (art. 25 ust. 4-10 u.s.g.). Dieta stanowi rekompensatę za utracone przez radnego zarobki. Świadczenie to jest wypłacane radnemu za udział w sesji rady gminy oraz w posiedzeniu komisji rady.

Polecenie wyjazdu służbowego wydaje przewodniczący rady. Koszty podróży służbowej obejmują koszty wyżywienia, przejazdu, noclegu i innych udokumentowanych wydatków.

4. Trwałość stosunku pracy radnego podlega ochronie prawnej. Rozwiązanie z radnym stosunku pracy wymaga uprzedniej zgody rady gminy, której jest członkiem. Rada gminy odmówi zgody na rozwiązanie stosunku pracy z radnym, jeżeli podstawą rozwiązania tego stosunku są zdarzenia związane z wykonywaniem przez radnego mandatu (art. 25 ust. 2. u.s.g.). Celem powyższej regulacji jest umożliwienie rademu skutecznego i bezpiecznego wykonywania jego mandatu. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że pracodawca nie może złożyć radnemu wypowiedzenia definitywnego, ale także nie może bez zgody rady gminy dokonać wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy (art. 42 § 1 Kodeksu pracy).

5. Pracodawca obowiązany jest zwolnić radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia mu brania udziału w pracach organów gminy (art. 25 ust. 3 u.s.g.). Organami gminy są rada gminy i wójt (burmistrz), co oznacza, że pracodawca nie ma obowiązku zwalniać radnego od pracy w celu zasiadania w komisjach rady gminy, do których został desygnowany.

Radny jako pracownik korzysta z usprawiedliwionej nieobecności w pracy, jednakże bez zachowania prawa do wynagrodzenia. Strata ta zostaje radnemu zrekompensowana, gdyż przysługuje mu z budżetu gminy dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowych.

6. Radny został wyposażony w indywidualne uprawnienia kontrolne, podobne do uprawnień posłów i senatorów. W wykonywaniu mandatu radnego radny ma prawo do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność urzędu gminy, a także spółek z udziałem gminy, spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych, gminnych osób prawnych, oraz zakładów, przedsiębiorstw i innych gminnych jednostek organizacyjnych (art. 24 ust. 2 u.s.g.).

Opisane wyżej prawo radnego do uzyskania informacji i materiałów nie może być wykonywane z naruszeniem dóbr osobistych innych osób (takich jak zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska) oraz naruszać tajemnicę prawnie chronioną (w szczególności tajemnicę przedsiębiorstwa, tajemnicę zawodową).

Uprawnienia radnego dotyczą:

- a) uzyskania informacji i materiałów;
- b) wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały;
- c) wglądu w działalność podmiotu kontrolowanego.

Szczegółowe uregulowania dotyczące terminu, zakresu i trybu udostępniania informacji i materiałów oraz wglądu w działalność podmiotu kontrolowanego, powinny się znaleźć w statucie gminy. Dotyczy to zwłaszcza kontroli urzędu gminy, gminnej osoby prawnej oraz innych gminnych jednostek organizacyjnych takich, jak zakłady i przedsiębiorstwa. Jeżeli rada gminy nie wprowadziła po 31.01.2018 r. do statutu gminy przepisów określających procedurę korzystania przez radnego z jego uprawnień kontrolnych, to wybór sposobu postępowania należy do radnego.

Nośnik, który zawiera informacje wyrażone wprost, określony jest jako informacja, natomiast materiał to zbiór danych, które wymagają przetworzenia w celu uzyskania informacji. Radny powinien wykonywać swoje uprawnienia w sposób nieuciążliwy i w konkretnym przypadku ocenić, czy dogodniej będzie dla podmiotu kontrolowanego wydać radnemu informacje i materiały, czy też bardziej racjonalne będzie, aby radny przejrzał informacje i materiały na miejscu, tj. w pomieszczeniu, w którym się one znajdują. Wizytę osobistą w pomieszczeniu trzeba wcześniej zapowiedzieć, uzgodnić termin i poprosić o oddelegowanie pracownika, który będzie obecny przy czynności.

Kwestią trudną do zdefiniowania jest wgląd w działalność podmiotu kontrolowanego. Należy przyjąć, że chodzi o możliwość uczestniczenia w posiedzeniach wewnętrznych organów takiego podmiotu, a także udział w oficjalnych naradach i innego rodzaju spotkaniach decyzyjnych. Każdą wizytę trzeba zapowiedzieć i zwrócić się do podmiotu kontrolowanego o wykaz terminów posiedzeń (narađ).

Jeśli statut gminy nie zawiera postanowień w tym względie, to wybór sposobu postępowania należy do radnego. Niemniej musi on pamiętać, aby korzystać z przysługujących mu uprawnień kontrolnych tylko i wyłącznie w zakresie mieszczącym się w obszarze zadań i kompetencji rady gminy. Z omawianych uprawnień nie można

korzystać dla realizacji partykularnych interesów bądź dla zaspokojenia własnej ciekawości. Radny powinien podejmować czynności kontrolne w sposób transparentny i podczas wykonywania czynności godnie reprezentować radę gminy i mieszkańców. Wobec tego radny powinien z wyprzedzeniem poinformować o planowanej kontroli i jej zakresie, respektować godziny pracy i potrzeby jednostki kontrolowanej. Dotyczy to szczególnie kontroli działalności spółek z udziałem gminy lub spółek z udziałem gminnych osób prawnych.

Słabością regulacji zamieszczonej w art. 24 ust. 2 u.s.g. jest to, że ustawodawca nie oznaczył terminu, w którym należy udostępnić wnioskowane informacje lub materiały. Nie przewidziano też sankcji za niewywiązanie z się z obowiązku udostępnienia informacji lub materiałów. W tym zakresie nie ma podstaw do posiłkowania się przepisami art. 13 ust. 1 i art. 23 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 2176).

7. Wzmocnieniem kompetencji kontrolnych radnego jest możliwość kierowania interpelacji i zapytań do wójta (burmistrza) w sprawach dotyczących gminy. Chociaż taka forma kontroli została uregulowana w ustawie o samorządzie gminnym od 31.01.2018 r., to jednak znacznie wcześniej była dość powszechnie przewidziana w statutach gmin, łącznie ze wskazaniem, w którym miejscu obrad rady gminy wójt udziela odpowiedzi na interpelacje i pytania radnych. Interpelacja dotyczy spraw o istotnym znaczeniu dla gminy. Interpelacja powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania. Zapytania składa się w sprawach aktualnych problemów gminy, a także w celu uzyskania informacji o konkretnym stanie faktycznym. Zapytanie powinno zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jego przedmiotem oraz wynikające stąd pytanie.

Interpelacje i zapytania składane są na piśmie do przewodniczącego rady, który przekazuje je niezwłocznie wójtowi. Wójt, lub osoba przez niego wyznaczona, jest zobowiązany udzielić odpowiedzi na piśmie nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania interpelacji lub zapytania.

Treść interpelacji i zapytań oraz udzielonych odpowiedzi podawana jest do publicznej wiadomości poprzez niezwłoczną publikację w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy, oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty. (art. 24 ust. 3-7 u.s.g.).

III. Ograniczenia antykorupcyjne:

1. Zgodnie z art. 24h u.s.g. radni są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie majątkowe dotyczy ich majątku odrębnego oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Radni składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez radnego co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz na 2 miesiące przed upływem kadencji. Jeżeli wymienione terminy nie zostaną dotrzymane, przewodniczący rady gminy w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia niedotrzymania terminu wzywa osobę, która nie złożyła oświadczenia do jego niezwłocznego złożenia wyznaczając dodatkowy czternastodniowy termin. Termin ten liczy się od dnia skutecznego dostarczenia wezwania. W myśl art. 24 k ust. 1 u.s.g. niezłożenie oświadczenia majątkowego mimo upływu dodatkowego terminu przez radnego powoduje wygaśnięcie mandatu. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego (art. 24l u.s.g.). Zgodnie z art. 24i u.s.g. informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym są jawne (zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej), z wyłączeniem informacji o adresie zamieszkania

składającego oświadczenie oraz o miejscu położenia nieruchomości. Radny składa oświadczenie majątkowe wraz z kopią swojego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) w dwóch egzemplarzach przewodniczącemu rady gminy.

2. Z radnym nie może być nawiązywany stosunek pracy w urzędzie gminy, w której radny uzyskał mandat. Radny nie może także pełnić funkcji kierownika gminnej jednostki organizacyjnej oraz jego zastępcy (art. 24a u.s.g.).

Gminną jednostką organizacyjną jest jednostka utworzona przez gminę w celu wykonywania jej zadań. Jednostka organizacyjna jako zorganizowany zespół składników majątkowych i osób, może stanowić część gminy jako osoby prawnej i działać w formie zakładu lub przedsiębiorstwa, albo może także być samodzielnym podmiotem prawa, wtedy mówimy o gminnej osobie prawnej. Za gminne osoby prawne uważa się spółki handlowe, fundacje, instytucje kultury, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

3. Powyższy zakaz nie ma charakteru bezwzględny. W przypadku osób, które przed objęciem mandatu radnego były już pracownikami urzędu gminy lub były kierownikiem lub zastępcą kierownika gminnej jednostki organizacyjnej, istnieje możliwość przejścia na urlop bezpłatny. Przed przystąpieniem do wykonywania mandatu osoba ta obowiązana jest złożyć wniosek o urlop bezpłatny w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy (art. 24b ust. 1 u.s.g.). Radny otrzymuje urlop bezpłatny na okres sprawowania mandatu oraz 3 miesiące po jego wygaśnięciu (art. 24b ust. 2 u.s.g.).

Radny otrzymuje urlop bezpłatny bez względu na rodzaj i okres trwania stosunku pracy. Stosunek pracy zawarty na czas określony, który ustałby przed terminem zakończenia urlopu bezpłatnego, przedłuża się do 3 miesięcy po zakończeniu tego urlopu (art. 24b ust. 3 u.s.g.)

W przypadku radnego wykonującego funkcję kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej, przejętej lub utworzonej przez gminę w czasie kadencji, termin do złożenia wniosku o urlop bezpłatny wynosi 6 miesięcy od dnia przejścia lub utworzenia tej jednostki (art. 24b ust. 4 u.s.g.).

Niezłożenie przez radnego wniosku o urlop bezpłatny jest równoznaczne ze zrzeczeniem się mandatu (art. 24b ust. 5 u.s.g.).

Po wygaśnięciu mandatu pracodawca przywraca radnego do pracy na tym samym lub równorzędnym stanowisku pracy z wynagrodzeniem odpowiadającym wynagrodzeniu, jakie radny otrzymywałby, gdyby nie przysługujący urlop bezpłatny. Radny zgłasza gotowość przystąpienia do pracy w terminie 7 dni od dnia wygaśnięcia mandatu (art. 24c u.s.g.).

4. Wójt (burmistrz) nie może powierzyć radnemu gminy, w której radny uzyskał mandat, wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej, np. umowy zlecenia, umowy o dzieło (art. 24d u.s.g.). Przepis powyższy nie obejmuje umów cywilnoprawnych pomiędzy radnym a kierownikiem gminnej jednostki organizacyjnej. Pomimo tego, zawieranie takich umów nie wydaje się dozwolone w świetle ogólnego zakazu podejmowania przez radnego dodatkowych zajęć podważających zaufanie wyborców do uczciwości radnego.

5. Radni nie mogą podejmować dodatkowych zajęć ani otrzymywać darowizn mogących podważyć zaufanie wyborców do rzetelności i uczciwości radnego oraz do tego, że wykonuje on mandat dla dobra gminy i jej mieszkańców (art. 24e ust. 1 u.s.g.).

Problematyczne jest pojęcie „dodatkowych zajęć”. Chodzi o zajęcia wykonywane poza główną aktywnością zawodową radnego. Nie ma znaczenia okoliczność, czy dodatkowe zajęcia mają charakter zarobkowy, komercyjny, czy też wykonywane są społecznie, honorowo. Dodatkowe zajęcia radnego nie mogą prowadzić do konfliktu z dobrem gminy i jej mieszkańców.

6. Radni nie mogą powoływać się na swój mandat w związku z podjętymi dodatkowymi zajęciami bądź działalnością gospodarczą prowadzoną na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami (art. 24e ust. 2 u.s.g.). W ten sposób ustawodawca chce zapobiegać wykorzystywaniu mandatu przez radnego do osiągnięcia partykularnych celów niemających związku z dobrem wspólnoty samorządowej. Zakaz wykorzystywania mandatu publicznego do celów osobistych nie jest obwarowany żadną sankcją za złamanie zakazu.

7. Radny nie może prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy, w której radny uzyskał mandat, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności. (Art. 24f ust. 1 u.s.g.).

Powyższe ograniczenie swobody działalności gospodarczej nie ma charakteru bezwzględny. Jeżeli radny przed rozpoczęciem wykonywania mandatu prowadził działalność gospodarczą z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy, zarządzał taką działalnością w cudzym imieniu, jest obowiązany do zaprzestania prowadzenia tej działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania. Niewypełnienie tego obowiązku stanowi podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego (art. 24f ust. 1a u.s.g.).

Należy dostrzec, że omawiany zakaz odnosi się tylko do „mienia komunalnego gminy”. Oznacza to, że radny może prowadzić działalność gospodarczą z wykorzystaniem mienia komunalnego innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw (art. 43 u.s.g.). Natomiast radny nie może czerpać korzyści z mienia komunalnego gminy.

8. Radni, małżonkowie radnych, a także osoby pozostające we wspólnym pożyciu z radnymi, nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami

spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Wybór lub powołanie tych osób na te funkcje są z mocy prawa nieważne (art. 24f ust. 2 u.s.g.).

Jeżeli wybór do władz lub powołanie na funkcję w spółkach handlowych, o których mowa wyżej, nastąpiły przed rozpoczęciem wykonywania mandatu radnego, osoba taka jest obowiązana zrzec się stanowiska lub funkcji w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania przez radnego. W razie niezrzeczenia się stanowiska lub funkcji, radny traci je z mocy prawa po upływie terminu wyżej wskazanego (art. 24f ust. 4 u.s.g.).

Spółkami handlowymi są: spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna.

Za gminne osoby prawne uważa się spółki handlowe, fundacje, związki międzygminne, stowarzyszenia, w których uczestniczą same gminy. Gminnymi osobami prawnymi mogą być także instytucje kultury działające na podstawie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

9. Radni nie mogą posiadać pakietu większego niż 10% udziałów lub akcji w spółkach prawa handlowego z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Udziały lub akcje przekraczające ten pakiet powinny być zbyte przez radnego przed pierwszą sesją rady gminy, a w razie niezbycia ich nie uczestniczą one przez okres sprawowania mandatu i dwóch lat po jego wygaśnięciu w wykonywaniu przysługujących im uprawnień (prawa głosu, prawa do dywidendy, prawa do podziału majątku, prawa poboru) (art. 24f ust. 5 u.s.g.).

IV. Zakaz zatrudnienia lub pełnienia innych funkcji:

1. Z radnym nie może być zawarta umowa o pracę ani umowa cywilnoprawna dotycząca pracy w urzędzie gminy, w której radny uzyskał mandat. Kwestia ta została omówiona wcześniej (art. 24a u.s.g.).

2. Mandatu radnego nie można łączyć z członkostwem (etatowym lub pozaetatowym) w samorządowym kolegium odwoławczym (art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych, tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 570).

3. Radny nie może być członkiem kolegium lub pracownikiem regionalnej izby obrachunkowej (art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

4. Mandatu radnego gminy nie można łączyć z mandatem posła lub senatora (art. 25b u.s.g.).

5. Mandatu radnego gminy nie można łączyć z wykonywaniem funkcji wojewody lub wicewojewody (art. 25b u.s.g.).

6. Mandatu radnego gminy nie można łączyć z członkostwem w organie innej jednostki samorządu terytorialnego (radzie innej gminy, radzie powiatu, zarządzie powiatu, sejmiku wojewódzkim, zarządzie województwa) (art. 25b u.s.g.).

7. Członek korpusu służby cywilnej nie może łączyć zatrudnienia w służbie cywilnej z mandatem radnego. Przepis ten dotyczy wszystkich osób zatrudnionych w służbie cywilnej bez względu na podstawę nawiązania stosunku pracy czy wykonywane zadania (art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1233).

8. Mandatu radnego nie można łączyć ze stanowiskiem kontrolera, wiceprezesa oraz dyrektora generalnego Najwyższej Izby Kontroli (art. 21 ust. 5 i art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.

o Najwyższej Izbie Kontroli, tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1200). Stosunek pracy z kontrolerem wygasa wskutek wyboru na radnego (art. 74 ust. 4, art. 91a ust. 1).

9. Sędzia (asesor sądowy), który został wybrany do pełnienia funkcji radnego jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu, chyba że przechodzi w stan spoczynku (art. 98 § 2, art. 106j § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 2072).

10. Prokurator, który został wybrany do pełnienia funkcji radnego jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu, chyba że przechodzi w stan spoczynku (art. 132 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 66).

Opracował: dr Krzysztof Świdorski, radca prawny

Materiał przygotowany przez OBSERWATORIUM EKONOMICZNO-SPOŁECZNE

Obserwatorium Ekonomiczno-Społeczne jest niezależnym oraz apolitycznym Think-Tankiem działającym na obszarze Polski, którego prace zostały zapoczątkowane w 2020 roku. Obserwatorium zostało powołane w celu prowadzenia działalności naukowo-badawczej, analitycznej, wydawniczej, popularyzatorskiej, eksperckiej oraz edukacyjnej.

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU